

عوامل همبسته با بیماری ارتفاع گرفتگی حاد

مجری: وحید تادیبی

عضو هیئت علمی دانشگاه رازی کرمانشاه - ۱۳۸۸

چکیده :

هدف از انجام این پژوهش ارزیابی عوامل مرتبط با بروز کوه گرفتگی حاد (AMS) بود. بدین منظور، ۲۱۸ کوهپیمای داوطلب سالم زن و مرد که هدف آنها صعود قله ۵۶۷۱ متری دماوند از جبهه جنوبی بود، در ارتفاع ۴۲۰۰ متری مورد بررسی قرار گرفتند. برای جمع آوری اطلاعات داوطلبان، سابقه بروز AMS و تجارب کوهنوردی آنها، پرسشنامه های مربوط پر شده و میزان اشباع اکسیژن خون سرخرگی در حالت استراحت ($SpO_2\%$) پس از گذشت ۰/۵ تا ۲ ساعت از ورود آنها به ارتفاع ۴۲۰۰ متری اندازه گیری شد. پس از بازگشت از تلاش برای صعود به قله به ارتفاع ۴۲۰۰ متری، از کوهپیمایان در مورد اطلاعات مربوط به صعود آنان به قله و نیز بدترین علائم AMS طی زمان اقامت آنان در ارتفاع بالای ۴۲۰۰ متری مصاحبه شد. ارزیابی بروز AMS با استفاده از پرسشنامه لیک لوییس انجام شد (کسب دست کم ۳ امتیاز از این پرسشنامه در صورت داشتن سر درد، ملاک ابتلا به AMS بود). کوهپیمایانی که برای پیشگیری از AMS دارو مصرف کرده بودند، از مطالعه حذف شدند. یافته ها نشان داد که در ارتفاع ۴۲۰۰ متری بروز AMS در کوهپیمایانی که مستعد ابتلا به AMS نبودند (با توجه به سابقه بروز AMS در آنها)، دست کم ۳ شب در سال را در ارتفاع بالاتر از ۳۰۰۰ متر سپری کرده بودند، سابقه صعود به ارتفاعات بالاتر از ۵۰۰۰ متر را داشتند، طی ۲ ماهه پیش از صعود به دماوند دست کم یک بار به ارتفاعات بالاتر از ۳۰۰۰ متر صعود کرده بودند، و در بدو ورود به ارتفاع ۴۲۰۰ متری $SpO_2\%$ بالاتری داشتند، به طور معنی داری پایین تر بود. سن، جنسیت، جرم بدن، شاخص توده بدنی، حجم تمرینات بدنی در هفته، و سرعت صعود از ارتفاع ۳۰۰۰ تا ۴۲۰۰ متری ارتباط معنی داری با بروز AMS در ارتفاع ۴۲۰۰ متری نداشت. در نتیجه، بالاتر بودن $SpO_2\%$ در بدو ورود به ارتفاع، سازگاری پیشین به ارتفاع، و سابقه صعود به ارتفاعات بلند عواملی هستند که احتمال بروز AMS را در کوهپیمایانی که قصد صعود به ارتفاعات بالاتر از ۴۰۰۰ متر دارند، کاهش می دهند.

واژه‌های کلیدی

ارتفاع، هیپوکسی، اشباع اکسیژن خون سرخرگی، کوهنوردی